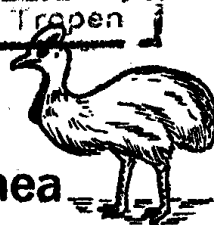

NIEUW GUINEA KOERIER

DE GROENE

onafhankelijk dagblad voor ned. nieuw guinea

7. OKT. 1960

2e JAARGANG NO. 225

WOENSDAG 28 SEPTEMBER 1960

Instelling Nw. Guinea-Raad door Tweede Kamer goedgekeurd

Er waren slechts vijf tegen stemmers

De Tweede Kamer heeft met bijna algemene stemmen de instelling goedgekeurd van de Nieuw Guinea Raad. Het wetsontwerp tot herziening van de Bewindsregeling Nieuw Guinea, dat in de instelling van dit voorlopige parlement voorziet, werd aangenomen met 108 stemmen tegen vijf. Tegenstemmers waren één communist, de twee Pacifistisch Socialisten en twee leden van de Partij van de Arbeid.

Het debat over dit wetsontwerp was vorige week al gehouden. Gisteren begon de Tweede Kamer haar nieuwe vergaderweek met de stemming over het wetsontwerp.

AMANDEMENTEN

Er was een groot aantal amendementen ingediend door de Socialist, De Kadt welke echter verworpen werden. Toch gaf de fractie op twee leden na haar steun aan het wetsontwerp. De heer De Kadt verklaarde in dit verband dat men volgens zijn fractie, opnieuw de gelegenheid had laten voorbijgaan om een royale en overtuigende daad te stellen. Niettemin beschouwde hij het wetsontwerp als een verbetering.

Stemrecht alleen voor inwoners die langer dan drie jaar in NG wonen ?

Naar wij uit betrouwbare bron vernemen, is in de ontwerp-ordonnantie voortvloeiende uit art. 74 van de Bewindsregeling 'n wijziging aangebracht, waar door de termijn gedurende welke iemand in Nw. Guinea gewoond moet hebben om voor de Nw. Guinea Raad te mogen kiezen of verkiesbaar te zijn, verlengd is tot drie jaar.

De oorspronkelijke termijn was gesteld op één jaar. Deze wijziging is aangebracht om tegemoet te komen aan de opvattingen van hen, die menen dat het kiesrecht in Nieuw Guinea dient te worden voorbehouden aan de permanente bewoners van dit gebiedsdeel. De betreffende ordonnantie is overigens nog niet goedgekeurd.

Tijdens de debatten in de Tweede Kamer kondigde de staatssecretaris Mr. Bot deze wijziging reeds aan als mogelijk compromis t.a.v. de socialistische bezwaren tegen het wetsontwerp.

Tweede Kamer debatteert over Plantaziekte

De Tweede Kamer debatteert op het ogenblik over de zogenaamde Plantaziekte, dat is de wijdverbreide huid-

De verworpen amendementen hielden onder meer in, in de wet vast te leggen dat de zelfbeschikking voor Nieuw Guinea uiterlijk in 1970 een feit moet zijn. Verder wilde de heer De Kadt de benoeming van een regeringscommissaris die zal moeten zorgen voor alles wat het tempo der zelfbeschikking kan versnellen.

Nieuw Emigratie-beleid ?

De minister van Sociale Zaken, dr. Van Rooy gaat onderzoeken of het aanbeveling verdient het Nederlandse emigratie-beleid te wijzigen. In zijn begroting zegt de minister dat de emigratie politiek voor een lange periode vooruit vastgesteld moet zijn.

Toen dat na de oorlog gebeurde, ging men uit van twee factoren. De te verwachten bevolkingsgroei en de mogelijkheden om werkgelegenheid te scheppen. De minister meent nu, dat het tijd wordt na te gaan of zich in deze uitgangspunten wijzigingen hebben voorgedaan. Hij heeft daarom de Raad voor Emigratie uitgenodigd, om met hem die uitgangspunten voor het emigratie beleid nog eens op te nemen.

uitslag die zich vorige maand in Nederland manifesteerde en werd toegeschreven aan een nieuw ingrediënt in margarine.

Van verschillende kanten wordt kritiek geleverd zowel op de "Unilever", die volgens tal van Kamerleden sneller het besmet zijn, had moeten constateren, als ook op de regering, die volgens deze leden teveel op "de Unilever" heeft vertrouwd.

Minister Van Rooy was evenwel van mening dat hij in zijn houding tegenover Unilever het juiste midden heeft gevonden. Zoals bekend zijn behalve "Planta", ook hoeveelheden van een groot aantal andere Unilever-merken uit de handel genomen, o.a. Blue Band en Rama.

Nieuw-Guinea Koerier

Onafhankelijk dagblad voor Nederlands Nieuw Guinea

Uitgegeven door Gebr. Terlaak

Hoofdredacteur

Drs. N. STREEFLAND

Redactie en Administratie
Oranjelaan, Loods 13, Telefoon 171
Abonnementsprijs fl 6,— per maand
fl 16,— per kwartaal bij vooruitbet.

Postabonnementen
fl 7,50 per mnd. fl 20,50 per kwart.

Advertentie tarieven

fl 0,40 per mm. Bij contract (tenminste 1000 mm) fl 0,36 per mm
Familieberichten fl 0,32 per mm

Agente te Hollandia-Binnen:

Mevr. Leeuwenburgh, p/a. Bloemenhandel "Yvonne"

Agent te Ifar: Bakkerij "BRAUN"

Agent te Manokwari: Hr. Lontho

Mr. Van Rhijn lid Raad van State

Mr. dr. A.H. van Rhijn, de voornaamste architect van de naoorlogse sociale wetgeving in Nederland, is door H.M. de Koningin benoemd tot lid van de Raad van State.

Mr. Van Rhijn heeft achtereenvolgens onder drie ministers van Sociale Zaken gediend, eerst als secretaris generaal en daarna als staatssecretaris. Hij is als oud-hoofdbestuurder van de Christelijk Historische Unie een van de voornaamste doorbraak-socialisten van de Partij van de Arbeid. Mr. Van Rhijn is 67 jaar oud.

Verkiezingsdebat voor televisie

Voor de ogen van naar schatting 80 miljoen televisiekijkers, hebben gisteravond de twee kandidaten voor de Amerikaanse presidentsverkiezingen, Nixon en Kennedy, het eerste van een aantal televisie-debatten gehouden. Kennedy maakte van de gelegenheid gebruik om de periode van Eisenhower bewind te kenschetsen als acht jaar van gemiste kansen, en gebrek aan kracht en verbeelding. Nixon viel zijn tegenstander aan met een hang naar staatsinmenging en van een politiek die inflatie in de hand werkt.

De volgende uitzendingen komen op 7, 13, en 21 oktober.

Met de bouw zou men binnenkort willen beginnen.

GRONDWATER

— Het terrein te Dok 8 landzijde waar al weken bulldozers en draglines aan het werk zijn is zo langzamerhand geheel geegaliseerd. Het is bestemd als bouwterrein voor enkele scholen.

Aan de drainage van dit "bronnengebied" heeft men zeer veel werk moeten besteden. De diepe goot die langs de weg is gegraven en die straks zal worden opgevuld met puin, dient om de loop van grondwater te verleggen.

Politieberichten Hollandia

In de periode van mei tot september werd ten nadele van H.T.J. een hoeveelheid gouden sieraden ontvreemd ter waarde van f 7300,—. De diefstal bleek gepleegd door een vrouwelijke bediende. In dezelfde periode werd ten nadele van H.Y.Y. wonende op het zelfde adres te Hollandia-Binnen, een hoeveelheid textiel en tafelsilver ontvreemd ter waarde van f 2500,—.

P.N. te Hamadi-pantai deed aangifte van de diefstal van een bedrag van f 70,—. De dader was een kamergenoot van hem. Het geld werd op drie gulden na teruggevonden.

Een onbekend manspersoon probeerde 's nachts binnen te dringen in de slaapkamer van een te Noordwijk wonende vrouwelijke bediende. Hij nam de benen toen de bediende begon te schreeuwen.

J.A.A.M. v. B. te Hollandia-Binnen deed aangifte van diefstal van een groene legertent uit zijn slaapkamer. De dader had zich toegang tot de woning verschaft door een opening in de hardboard bewanding van de woning.

N.C.F. deed aangifte van diefstal van f 45,— uit zijn broekzak, gepleegd op het sportterrein te Berg en Dal terwijl hij deelnam aan een wedstrijd.

Mevrouw I. aan de Pantaiweg te Hollandia-Binnen deed aangifte van de vermissing van een polshorloge ter waarde van f 60,—.

J.C.H.G. te Noordwijk maakte melding van het feit, dat hij bij Skyline door het natte wegdek slipte en met zijn personenauto ongeveer 13 meter lager in een afgrond terecht kwam, waar de auto bleef hangen achter een boomstam. Er deden zich geen persoonlijke ongelukken voor. De auto werd betrekkelijk licht beschadigd en is inmiddels weer uit de afgrond opgetakeld.

Tehuis voor Papoea-jongens te Hamadi bijna gereed

B.V.G. Hollandia zal in de wijk Hamadi voor het einde van het jaar de beschikking hebben over een tehuis voor Papoea-jongeren. Dit tehuis, dat is bestemd om de overgang van school naar maatschappij te vergemakkelijken, wordt een woonegelegenheid voor jonge mensen, die na genoten onderwijs in Hollandia werk hebben gevonden. Een dezer dagen is het complex, dat bestaat uit een hoofdgebouw en een slaapvleugel, onder de kap gekomen. Het hoofdgebouw (30 x 7,50 meter) omvat een lobby tevens eetzaal, een lees-

Indrukken uit Australisch Nieuw Guinea

Waarschijnlijk zelfbestuur binnen 25 jaar

Toen de koloniale zon nog hoog aan de hemel stond, placht men te zeggen, dat de autochtonen door scholing Westerse denkbeelden kregen, die zich in de volgende generatie ontwikkelden tot een nationalistische beweging. Deze beweging kreeg macht in de derde generatie en verwierf zelfbestuur in de vierde.

Als het Australië meezit in Papua-New Guinea, dan heeft het misschien nog 25 jaar om dit karwij van vier generaties te voltooien.

Australië's hand zal geleid worden door twee factoren: de druk van de wereldopinie en interne druk in Papua New Guinea.

We mogen niet hopen de Nederlanders tot uitstel te bewegen, die nu waarschijnlijk zelfs binnen 20 jaar zelfbestuur aan hun gebied zullen geven. Ook mogen we niet verwachten dat we de wereldopinie kunnen veranderen.

Binnen vijf jaar zal Australië in feite de laatste koloniale beheerder zijn in een heftig anti-koloniale wereld.

Slechts de tweede factor - binnenlandse eisen - schijnt ons enige ruimte te laten om te manoeuvreren.

Nationalisme bestaat nog zo goed als niet in Papua-New Guinea, maar het zal ongetwijfeld ontstaan als de levensstandaard stijgt, en de wens om in een geld-economie te worden opgenomen zich verbreidt.

Rassendiscriminatie - indien men haar laat voortbestaan - kan deze tendens versnellen. Aan de andere kant zouden goede betrekkingen tussen de rassen 't tempo van het nationalisme kunnen beïnvloeden.

Het zou natuurlijk dwaas zijn om zelfs maar te gissen wanneer Papua-New Guinea zelfbestuur zal gaan eisen. Maar het is mogelijk om te schatten wanneer het (gegeven bepaalde omstandigheden) zo'n eis zou kunnen stellen. De meest verstandige schatting die ik nog gehoord heb, werd onlangs gemaakt door de Assistant Administrator van Papua-New Guinea, dr. John Gunther. In een toespraak tot het Royal Institute of Public Administration te Port Mo-

en werkkamer, een grote keuken met pantry, bergplaats voor levensmiddelen en een beheerderswoning. Een terras geeft uitzicht op het invasiestrand. Het slaapgebouw (32 x 7 meter) omvat o.a. 8 vertrekken die ieder zijn voorzien van een terrasje.

In totaal zullen 24 jongeren in dit tehuis onderdak kunnen vinden.

De architect, ir. A. v. Noortwijk van de Dienst van Openbare Werken, heeft het gebouwencomplex in laagbouw opgezet in de zogenaamde "houtrijke bouwstijl".

De Intervam is met de uitvoering belast. Voor het einde van het jaar zal het tehuis, dat uitsluitend is bestemd voor jongens, gereed zijn. De kosten bedragen ongeveer een ton. Het complex komt onder beheer van het gouvernement en zal worden geleid door een gepensioneerde onderwijzer samen met zijn echtgenote.

resby noemde hij "het jaar van George Orwell": 1984.

Over zes jaar, aldus dr. Gunther, zouden alle niet ambtelijke leden van de Wetgevende Raad verkozen kunnen worden volgens een gemeenschappelijke kiezerlijst. Maar er zouden waarschijnlijk nog zes jaar verlopen, voordat de Wetgevende Raad zijn officiële meerderheid van benoemde leden zou laten varen.

VERKOZEN LEDEN

"Ik zou het denkbeeld willen opperen", zei hij, "dat over 10 à 12 jaar de raad geheel uit verkozen leden zou bestaan, met uitzondering misschien van drie leden die benoemd zouden worden door de Administrator. Het volgende stadium zou pas na 15 of 20 jaar zijn intrede doen. Dit stadium zou zijn bestuur door een parlement door middel van een kabinet, en de leden van het kabinet, behalve de drie die ik noemde, zouden verkozen leden moeten zijn."

"De weg van dit stadium naar onafhankelijk zelfbestuur zou afhangen van de wil van het volk. Ik zeg zonder aarzelen, dat er binnen twintig jaar een aantal Papuase en New Guinese personen zullen zijn, die volkomen in staat zullen zijn om de verantwoordelijkheid van een minister op zich te nemen . . . . .

Om deze veeltalige samenleving het raderwerk van de regering en de verantwoordelijkheid van de verantwoordelijkheid te leren en economische stabiliteit te verzekeren, heeft Australië meer tijd nodig. Maar we moeten ons steeds bewust zijn van het feit dat 1984 een mogelijke datum is, indien de winden der verandering van vandaag een bries zouden worden."

Dr. Gunther merkte op, dat de leeftijden van de politici van Singapore hebben aangetoond dat leeftijd niet noodzakelijk een vereiste is voor een opkomende politicus. Evenmin, zo zou men daar aan toe kunnen voegen, is een volledig geschoold kiezerscorps een vereiste voor zelfbestuur.

Vergelijkingen met Afrika mogen netelig zijn, maar het is de moeite waard te bedenken, dat Kongo slechts 16 academici heeft op een bevolking van 14 miljoen. Nigeria ((bevolking 35 miljoen) heeft slechts 23.000 kinderen op de middelbare school, en Ghana (4,5 miljoen) slechts 9000.

Niemand kan redelijkerwijs verwachten dat Australië zich nu bindt om in een bepaald jaar onafhankelijkheid te verlenen.

Een veilige overdracht is van zoveel imponderabilia afhankelijk.

Maar het is volkomen redelijk om te verwachten dat de Australische regering haar eigen taxatie maakt met betrekking tot het meest waarschijnlijke jaar, en dan de plannen op dat jaar afstemt. Als het jaar dat in gedachten gehouden werd te vroeg was, is er geen kwaad gedaan; als 't te laat was is er zeker wel kwaad gedaan.

Het georganiseerd overleg Standpunten van overheid en vakbonden over competentie van commissie onverenigbaar ARKA en CWNG stellen arbitrage voor

Midden augustus werden de werkzaamheden van de Commissie voor het Georganiseerd Overleg inzake personeelsbelangen geschorst, doordat de vakbonden niet konden instemmen met het feit, dat zonder de voorkennis van de commissie, een studietoelage van f 5000.— in het vooruitzicht was gesteld aan hen die in Nederlands Nieuw Guinea in bestuursdienst wilden treden. Sindsdien zijn de standpunten wel nader geformuleerd maar nog niet nader tot elkaar gekomen.

OVERHEIDS STANDPUNT

Op 6 september jl. werd door de voorzitter van de Commissie voor Georganiseerd Overleg voor personeelsbelangen ten overstaan van die commissie de volgende verklaring afgelegd, die het overheidsstandpunt in deze kwestie onder woorden bracht.

1. In verband met moeilijkheden welke bij de werving van academici voor de bestuursdienst in Nederlands Nieuw-Guinea werden ondervonden, werd in de ontwerpbegroting voor 1960 een post ad f 50.000.— opgenomen.
2. Met het opnemen van dit bedrag werd beoogd een financiële basis te scheppen waardoor het moeilijk zou zijn de werving van bestuursambtenaren aantrekkelijk te maken.
3. De Regering is van mening, dat het toekennen van studietoelagen of een vergoeding daarvan of bijdrage daarin geen aangelegenheid is als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Regeling Georganiseerd Overleg, derhalve geen aangelegenheid van algemeen belang voor de rechtstoestand van het landspersoneel of van een bepaalde groep van het landspersoneel.
4. Voorts is naar het oordeel van de Regering evenmin sprake van een algemene regeling, doch slechts van een wervingsmaatregel van meer individuele aard voorafgaande aan de toekenning van de status van landsdienaar.
5. Deze maatregel dient als een individuele oplossing te worden gezien en wordt noodzakelijk geacht in verband met de heersende conjunctuur ter voorziening in de ergste nood.
6. Naar het oordeel der Regering had de Commissie voor Georganiseerd Overleg voor personeelsbelangen haar afwijkende opvatting omtrent de toepasselijkheid van artikel 5, lid 1 van de Regeling Georganiseerd Overleg met behulp van de lid 3 van dat artikel gegeven mogelijkheid naar voren kunnen brengen door inlichtingen te verzoeken en eventueel ongevraagd advies uit te brengen.
7. Door de gekozen vorm van schorsing der werkzaamheden heeft de Commissie naar het oordeel der Regering blijk gegeven geen juist inzicht in haar taak te hebben.
8. Naar de mening der Regering is er geen aanleiding tot een breuk, die geen enkel belang dient en door redelijk optreden van alle partijen vermeden kan worden.

VAKBONDS-STANDPUNT

De vakbonden hebben van hun kant ook een verklaring uitgegeven, geda-

teerd 27 september 1960, waarin onder meer het volgende naar voren wordt gebracht:

De organisaties blijven met de Regering van mening verschillen omtrent de competentie van de Commissie voor Georganiseerd Overleg voor Personeelsbelangen met betrekking tot de toekenning van studietoelagen aan de betreffende academici en zij betreuren het dat de regering heeft verzuimd kenbaar te maken, wat naar haar oordeel wel dient te worden verstaan onder een aangelegenheid van algemeen belang voor de rechtstoestand van het landspersoneel of van een bepaalde groep van het landspersoneel.

De organisaties wensen vast te houden aan de betekenis van genoemd artikel zoals bij de voorbereiding van de betrokken regeling werd begrepen en verstaan nl., dat als algemeen dwingend voorschrift zou gelden: overleg met de betrokken Commissie voor Georganiseerd Overleg over alle voor het gehele landspersoneel of voor een groep van het landspersoneel geldende personele bepalingen en voorzieningen.

De organisaties achten - indien de heersende conjunctuur maatregelen ter voorziening in de ergste nood noodzakelijk maakt - dit geen reden tot negeren van het Georganiseerd Overleg.

Deze noodtoestand zou slechts denkbaar zijn als motivering bij de beraadslagingen dienaangaande binnen de Commissie.

De organisatie nemen het verwijt zeer ernstig als zouden zij blijk hebben gegeven geen juist inzicht te hebben in de zaak van de Commissie voor Georganiseerd Overleg.

Het blijft de wens en het streven van de organisaties de Commissie als wezenlijk element van de rechtspositie van het overheidspersoneel te behouden. Voor zulk een behoud dienen in den vervolge aanleidingen tot diepgaande conflicten als de onderhavige te worden vermeden.

Te dieneinde richten de organisaties het dringend verzoek tot de Regering terug te keren tot de destijds ook door haar aanvaarde en hierboven gememoreerde interpretatie van het eerste lid van artikel vijf van de regeling Georganiseerd Overleg.

Mocht de regering voorhands met de organisaties van mening blijven verschillen, zo stellen de organisaties voor om met betrekking tot de interpretatie van het betreffende artikel te komen tot een voor beide partijen bindende uitspraak van een onafhankelijke instantie. De medewerking zou daartoe kunnen worden ingeroepen van bijvoorbeeld het Hof van Justitie te Hollandia of de Centrale Raad van Beroep te Utrecht.

Klein nieuws uit Groot-Hollandia

KAZERNE

Ifar is in de loop der jaren steeds onbelangrijker geworden: eerst trok de Landmacht weg en te zijner tijd zullen ook de nog te Ifar gevestigde afdelingen van "Gezondheidszorg" te Hollandia Haven in het Medische Centrum worden ondergebracht.

Maar nu lijkt het er op dat dit schitterend gelegen oord weer een opleving te zien zal geven.

De Bouwmaatschappij Hollandia is druk bezig met het herstellen en opnieuw bewoonbaar maken van het vroegere militaire hospitaal.

Het ziet er echter naar uit dat dit een andere bestemming zal krijgen dan het vroeger had.

Naar alle waarschijnlijkheid zal het worden gebruikt voor de legering van manschappen.

KLEUTERSCHOOL

— Ook in ander opzicht zit men in Ifar niet bij de pakken neer. De societeitsvereniging Sentifar opent op 1 oktober een kleuterschool voor de kinderen van haar leden.

LSB.

— Om bij het onderwijs te blijven: de Protestantse LSB te Sentani heeft te kampen met gebrek aan schoolruimte.

Over enige dagen zal een begin gemaakt worden met de bouw van een nieuw schoolgebouw in het stadsplan van Sentani, maar inmiddels moet men zich behelpen met andere behuizingen.

Een deel van de leerlingen komt daardoor dagelijks per bus naar Ifar waar nog een gebouw leeg stond dat voor het geven van onderwijs geschikt gemaakt kon worden.

De betreffende LSB is een groeiende school. De hoogste klassen zijn nog niet bezet. Er zijn nu 2 eerste klassen, (waarvan er één in Ifar les krijgt), twee tweede klassen (waarvan een gedeeltelijk in Ifar) en één derde klas (die in zijn geheel in Ifar is ondergebracht).

UNIVERSITEIT?

— In Hollandia-Binnen tussen het complex van de nieuwe Theologische School en de nog uit de oorlog daterende quonsets, wordt op indrukwekkende wijze grond verzet. Dit dient om het terrein geschikt te maken voor de aanleg van een sportterrein en de bouw van de nieuwe Kweekschool.

Iets meer naar boven nadert het nieuwe gebouw voor de LSB van Hollandia-Binnen zijn voltooiing.

Het aantal moderne schoolgebouwen te Hollandia-Binnen neemt gestaag toe. Met enig optimisme zou men in dit stadsdeel de toekomstige universiteitsstad van Nieuw Guinea kunnen zien.

RAADSGEBOUW

Gezien het feit dat de Nieuw Guinea Raad al binnen betrekkelijk korte termijn zijn eerste zitting zal houden, ligt het voor de hand dat men naar een behuizing voor dit lichaam uitziet.

Het is nagenoeg uitgesloten, dat het definitieve gebouw voor de eerste zitting gereed is. Naar wij vernemen wordt het plan gekoesterd, om tot voorlopig gebouw voor de Nieuw Guinea Raad te bestemmen het middengedeelte van de Winkelgalerij, die in Hollandia Haven in aanbouw is. Dit middengedeelte was oorspronkelijk bestemd voor een bioscoop, maar tenslotte bleken er geen gegadigden voor te zijn.

"DE VEERMAN"

NOG VOORRADIIG: Dweilen, Plastic Kinderschoenen nos: 27 - 29 t/m. 31 - 41 t/m. 45, Witte plastic Schoenen nos: 36 - 38 - 39 - 42 gesloten modellen nos: 38 - 45., Kastpapier, Edetrollen en houders, Springvormen, Broodvormen, Brood planken en zagen, Golf messen, Plastic strooplepels en stampers, Valor kooktoestellen, Gero artikelen w.o. babysets - theelepels - taartstellen - bowlstellen - jamthouders - in en uitwendig maandverband, Breikatoen, Ritssluitingen, Spleit- parel- rijg- en haakgaren, Groene clown machinegaren, Gespen, Crepepapier, Speelgoed, Porc. Bloempotjes met binnen potten.

OP A L L E ARTIKELEN 25% KORTING.

TE KOOP: een djatiehouten klerenkast, een dito dressoir en een dito staande spiegel 1.30 x 50.

L. Van de Walle B.O.S. Barak.
Jauthefa-weg Hollandia Binnen.

2394

TENNISVERENIGING HOLLANDIA BINNEN

met ingang van maandag 3 oktober zijn de speeldagen:

KLASSE A: Dinsdag en Vrijdag.

KLASSE B: Woensdag en Zaterdag.

KLASSE C: Maandag en Donderdag.

Jonge Papoea's beginnen met rotan-meubelfabrikage

B.V.G. Omstreeks 1 november van dit jaar beginnen twee jonge Papoea's, die een opleiding in Nederland hebben gehad, in Hollandia-Binnen met een rotan meubelbedrijfje.

Na een basis schoolopleiding in Nederlands Nieuw Guinea zijn de twee autochtonen Stefanus Ondofo afkomstig uit de omgeving van Demta en Herman Wambrouw uit Jemborwo op Noemfoor drie jaar geleden naar Nederland vertrokken om kennis en ervaring op te doen in rotan verwerking. Het Studiefonds Nieuw Guinea van de Zending der Nederlands Hervormde Kerk heeft de kosten voor deze uitzending en opleiding op zich genomen.

Op de Rijks riet-vlecht- en Nijverheids school te Noordwolde toonden zij zich zeer goede leerlingen. Na het behalen van het diploma van de tweejarige cursus kwamen de jongelui achtereenvolgens in dienst bij firma's te Noordwolde en Apeldoorn, waar zij praktische ervaring opdeden in rotan-fabrikage en rotan-bereiding.

Op het ogenblik genieten beide Papoea's van een korte vakantie in hun woonplaatsen in Nieuw Guinea. Als blijk van waardering hebben zij van hun werkgevers in Nederland verschillende modellen rotan meubelen meegekregen die ze later in hun bedrijf als voorbeeld kunnen gebruiken.

Het gouvernement zal hen een krediet verstrekken voor de vestiging van een rotan-meubelbedrijfje en voor de eerste aankoop van grondstoffen.

Indien dit experiment goed verloopt is het de bedoeling dat het volgend jaar door het Studiefonds Nieuw Guinea opnieuw enige jonge Papoea's voor een soortgelijke opleiding naar Nederland worden uitgezonden.

ATTENTIE VENDUTIE ATTENTIE

Op vrijdag 30 september a.s. zal in toko A.B. te Berg en Dal (Hollandia) een vendutie worden gehouden waarop o.a. zal worden verkocht, meubilair, visgerij, Kerst- en toiletartikelen, schrijfmateriaal, borstelwerk, kip-pengaas, glazenruiten, zagen, drinkglazen, kleding, sprieten, gordijnen, radio's, nieuwe telmachine, boeken, speelgoed enz. enz. te veel om op te noemen. Kijkgelegenheid op de dag der vendutie vanaf 17.00 uur tot 18.00 uur, waarna de verkoop een aanvang neemt. Afslager **LANSSEN**

PERHATIKANLAH LELANG PERHATIKALAH

Pada hari djumat 30 september 1960 jad bakal ditoko A.B. di Berg en Dal (Hollandia) diadakan suatu lelang dalammana akan didjual, perkakas rumah (kursi2 dsbnja), alat2 menangkap ikan, gergadji2, keperluan2 pohon terang dan melantjong, alat2 menulis, kawat ajam, katja2 djendela, gelas2 minum, pakaian2, kain2 seperei, kain2 djendela, pesawat2 radio, mesin hitung jg. masih baharu, buku2permainan2 kanak2, terlampau banjak hendak djatakan. Baiklah dateng saksikan sendiri. Djam kesempatan melihat 17.00 - 18.00 kumudian pendjualan dimulaikan.

Pendjual **LANSSEN**

N.V. AUTOMOBIELBEDRIJF "ORANJE GARAGE"

MEDEDELING

Onze geachte clientele wordt hierbij beleefd medegedeeld, dat met ingang van heden, 28 september 1960, onze **WINKEL/SHOWROOM** in de mid-daguren zal zijn gesloten.

Ten gerieve van onze cliënten zullen voortaan kleinere onderdelen t.w. bougies, zekeringen, lampjes, fanbelts, etc. steeds verkrijgbaar zijn bij de Shell Service Station in de haven, welk pompstation dagelijks geopend is van 07.00 tot 20.00 uur.

OULD ALUMNI LEIDSCHHE ALMA MATER

3 oktober 14.15 uur in "MOONLIGHT BAY". Verzocht wordt (nu!) opgave voor deelname te doen onder telf. Hla-96.

no. 2250

Filmprogramma

REX THEATER

vertoont heden 28-9 de Maleise film "PULAU KEMATIAN" (HET DODE EILAND)

Een zeer spannende film. Hedenavond in REX

Donderdag 29-9 en vrijdag 30-9 de meest sensationele film in Superrama "MACHINEGUN KELLY"

Een waar actiefilm. Anderhalf uur spanning. Bankroof, overvallen etc. etc. Een grote episode uit Amerika's gangsterwereld.

Spoedig in REX

"TARZAN HIDDEN JUNGLE"

met Gordon Scott, uitgebracht door RKO-Pictures.

Verwacht:

"NIGHT PEOPLE"

met Gregory Peck.

REX Holl.-Binnen vertoont heden 28-9 de film: "TARZAN HIDDEN JUNGLE"

ORIENT THEATER

vertoont heden 28-9 een gewijzigd programma, slechts één avond de zeer boeiende speudersfilm

"THE MATTHEWSON MYSTERY"

met Dennis O'Keefe, June Lockhart en Paul Stewart.

Haven morgen 29-9 en overmorgen 30-9 "BAXMAN'S COUNTRY"

met George Montgomery. Een Western zonder weerga.

Holl.-Binnen morgen 29-9: "CASE AGAINST BROOKLYNN" met Darren Mc Gavin.

TE KOOP:

1 bed f 40,—; 1 Philips radio f 20,—; 1 Erres radio f 100,—; 1 keukenstoel f 10,—; 1 krukje f 7,50; 1 schemerlamp f 5,—; 1 eenv. Pick-Up f 35,— 1 z.g. Trekton f 10,— en 1 petroleumstel f 5,—

J. SCHIPPER, Cycloondwarsstraat
Hollandia-Binnen

ZIGO

Zaterdag 1 oktober kindertoneel:

"De pantoffels van Abu Kazem"

Entree leden-kinderen f 0,75; volwassenen f 1,— Aanvang 20.00 uur.

Zondag 2 oktober, 2e voorstelling: Ook toegankelijk voor niet leden.

Entree niet-leden kinderen f 1,—; volwassenen f 1,50. Aanvang 18.30 uur.

Toegangskaartjes niet-leden verkrijgbaar bij toko "DE CYCLOOP".

no. 2399

Geentjes

Te koop aangeboden: Ford Prefect in goede conditie, prijs nader overeen te komen. Hr. Levyssohn, Polimac I.

no. 2398

Te koop: Z.g.a.n. Handnaaimachine; rotantanzitje, tafel met vier stoelen, 1 dressoir, 1 vloerkleed. In verband met vertrek. t.b.v. Chr. Mil. Tehuis, Haven.

no. 2395

Te koop: Forse gezonde Gerbera en andere planten. Bloemenhandel "Felix" Telefoon Hla. 77

no. 2397

DRUKKERIJ "GEBR. TERLAAK"

Voor al Uw:

Bindwerk (periodieken, boeken etc.)
Drukwerk (briefpapier, visite-, trouwgeboorte-, en verlofingskaarten, formulieren etc. etc.)